

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

The Objective of Needs and Usage Information Technology of the Senior
Students of The Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute
of Technology Ladkrabang.

สุดาวรรณ บุตรศรี

พ.ศ. 2548

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

The Objective of Needs and Usage Information Technology of the Senior Students of The
Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

T099486

โดย

สุดาวรรณ บุตรศรี

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

พ.ศ. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
8769ค เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
2548

พ.ศ. 2548

สาขา.....

เลขทะเบียน..... 99486

วันเดือนปี..... 10/05/2548

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

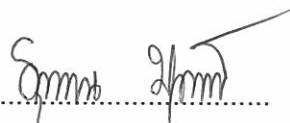
ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

**ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

The Objective of Needs and Usage Information Technology of the Senior Students of The
Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

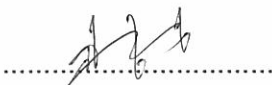
ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์เกษตร
เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2548

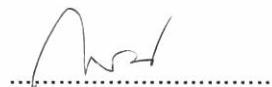
นางสาวสุดาวรรณ บุตรศรี
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารณ์ ชันศรี
ค.บ., ค.ม. (โสตทัศนศึกษา)
ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารณ์ ชันศรี
ค.บ., ค.ม. (โสตทัศนศึกษา)
หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

อาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง
M.A. (Mass Communication)
กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการ
เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โดย : นางสาวสุดาวรรณ บุตรศรี

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชา : นิเทศศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารณ์ ชันศรี)

10 พฤษภาคม 2518
.....

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวัตถุประสงค์ความต้องการและการใช้สารนิเทศในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา ศึกษารูปแบบและแหล่งสารนิเทศที่ใช้และความต้องการใช้ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ การวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 154 คน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 22 ปี และเป็นนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช มากที่สุด ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่หอพัก นักศึกษามีวัตถุประสงค์ด้านความต้องการใช้และการใช้สารนิเทศในการทำรายงานมากที่สุด สำหรับรูปแบบความต้องการและการใช้สารนิเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จะเป็นสารนิเทศ ประเภทหนังสือ ด้านสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติ จะเป็นประเภทรูปภาพและของจริง ด้านวัสดุไมตีพิมพ์ จะเป็นประเภทแผ่นซีดี ส่วนความต้องการสารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศ นักศึกษาต้องการใช้สารนิเทศบุคคล คือ เพื่อนร่วมงาน แต่การใช้สารนิเทศบุคคล คือ อาจารย์ภาควิชา สำหรับแหล่งสารนิเทศสถาบัน นักศึกษามีความต้องการใช้และการใช้สารนิเทศสถาบัน คือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน มีความต้องการใช้สารนิเทศสื่อมวลชน วิทยู มากที่สุด และสารนิเทศสื่อมวลชนที่มีการใช้มาก คือ โทรทัศน์ แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต มีความต้องการใช้และการใช้สารนิเทศอินเทอร์เน็ต คือ เว็บไซต์ของสถาบัน แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ มีความต้องการใช้และการใช้สารนิเทศอื่น ๆ คือ การศึกษาดูงาน และพบปัญหาจากการใช้สารนิเทศในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านรูปแบบและอุปกรณ์ ด้านแหล่งสารนิเทศ ด้านการบริการ ด้านรูปแบบ

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างลึกซึ้งจากอาจารย์ทั้งสองท่าน คือ อาจารย์ สุขุมภรณ์ ชันธุ์ศรี ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ และอาจารย์ ถนอมนวล สีหะกุล กรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจ ตลอดมา ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาเทคนิคเกษตรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ช่วยเหลือ ชี้แนะสนับสนุนผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถาม

ที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด ความสำเร็จจะไม่บังเกิดหากผู้วิจัยปราศจากผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิต คือ บิดา มารดา ผู้ให้ชีวิตและให้ทุกสิ่งทุกอย่าง รวมถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้ทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือทุกอย่างเสมอมา

สุดาวรรณ บุตรศรี

และอุปกรณ์ คือ สไลด์ทัศนวัสดุบางประเภท เช่น วัสดุทัศน เทปบันทึกเสียง ซีดี - รอม สำหรับใช้ในการสาธิตและเผยแพร่ในการค้นคว้ามีน้อย ด้านแหล่งสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศบุคคล คือ ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาจำกัดในการเข้าพบเนื่องจากมีภาระงานประจำ แหล่งสารสนเทศสถาบัน คือ ภายในสถาบันที่ศึกษามีสารสนเทศที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน คือ ไม่ทราบกำหนดการออกอากาศของรายการด้านการศึกษา แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต คือ ไม่รู้จักเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลในการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้านการบริการ คือ เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ในการบริการด้านสารสนเทศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ข
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ (Introduction)	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ปัญหาของการวิจัย	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของสารนิเทศ	4
แหล่งสารนิเทศ	5
ความสำคัญของสารนิเทศ	6
ความต้องการและการใช้สารนิเทศ	7
การศึกษาสารนิเทศของผู้ใช้	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	11
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	11
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	12
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
วิธีการสร้างเครื่องมือ	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
การจัดการข้อมูล	14
การวิเคราะห์ข้อมูล	14

สารบัญ (ต่อ)

เกณฑ์ในการให้คะแนน	15
ระยะเวลาในการดำเนินการ	15
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	16
ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อวัดระดับความต้องการและการใช้สารนิเทศ	18
ส่วนที่ 3 รูปแบบ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการใช้	19
ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารนิเทศ	31
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	35
ปัญหาในการใช้สารนิเทศ	36
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	41
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	42
ประวัติผู้วิจัย	49

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา	13
2	แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	17
3	แสดงระดับความต้องการสารนิเทศตามวัตถุประสงค์	18
4	แสดงวัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศ	19
5	แสดงความต้องการด้านสื่อสิ่งพิมพ์	20
6	แสดงความต้องการด้านสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติ	21
7	แสดงความต้องการด้านวัสดุไม้ตีพิมพ์	21
8	แสดงการใช้สารนิเทศด้านสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติ	22
9	แสดงการใช้สารนิเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์	23
10	แสดงการใช้สารนิเทศด้านวัสดุไม้ตีพิมพ์	24
11	แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล	25
12	แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสถาบัน	25
13	แสดงความต้องการใช้สารนิเทศสื่อมวลชน	26
14	แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอินเทอร์เน็ต	27
15	แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอื่น ๆ	27
16	แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศบุคคล	28
17	แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสถาบัน	28
18	แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสื่อมวลชน	29
19	แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอินเทอร์เน็ต	30
20	แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอื่น ๆ	30
21	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านรูปแบบและอุปกรณ์	31
22	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล	32
23	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศสถาบัน	33
24	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน	33
25	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านรูปแบบและอุปกรณ์	34
26	แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านการบริการ	34

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสารสนเทศได้เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็วตามเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น และความต้องการสารสนเทศของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป บางคนต้องการสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการด้านการศึกษา เพื่อความรู้ และการปฏิบัติงาน (Wilson 1981: 4) ในการที่จะทราบความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดหาให้ตรงตามความต้องการนั้นจำเป็นจะต้องศึกษาจากกลุ่มผู้ใช้ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ และการศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเป็นการศึกษาจากผู้ใช้อีกวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยให้ทราบถึงสารสนเทศที่ตรงตามผู้ใช้ต้องการ วัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศไปใช้รวมทั้งแหล่งสารสนเทศที่ผู้ใช้ได้รับมา (Auster 1982: 178-179)

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นสถาบันแห่งหนึ่ง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางด้านการเกษตรให้กับนักศึกษาในระหว่างที่ศึกษาอยู่ นักศึกษาจำเป็นต้องใช้สารสนเทศต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนสำเร็จการศึกษาได้

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการสารสนเทศแก่ผู้เข้าร่วมทั้งการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของสังคม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษา รูปแบบ และแหล่งสารสนเทศที่ใช้ และต้องการใช้
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดการและพัฒนา สารสนเทศตลอดจนการให้บริการของห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ให้ดียิ่งขึ้น

ปัญหาของการวิจัย

1. นักศึกษามีวัตถุประสงค์ความต้องการและการใช้สารสนเทศ เกี่ยวกับรูปแบบ และ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ และต้องการใช้อย่างไร
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศอย่างไร

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 154 คน (ปีการศึกษา 2547) จาก 8 ภาควิชา ได้แก่

1. ภาควิชาเทคนิคเกษตร
2. ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช
3. ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
4. ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง
5. ภาควิชาบริการธุรกิจเกษตร
6. ภาควิชาปฐพีวิทยา
7. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช
8. ภาควิชาพืชสวน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2547

สารสนเทศ หมายถึง ข่าว (News) ข้อเท็จจริง (Facts) ข้อมูล (Data) ตลอดจนความรู้ (Knowledge) ที่ได้จากการสำรวจ การศึกษาหรือการสอนซึ่งได้มีการบันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปของวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร ต้นฉบับตัวเขียน

ภาพยนตร์ แผ่นเสียง เทปเสียง ภาพเคลื่อนไหว เทปโทรทัศน์ ไมโครฟิล์ม (นงลักษณ์ ไม่นายกิจ 2526:26)

ความต้องการสารนิเทศ หมายถึง ความต้องการให้ได้มาซึ่งสารนิเทศในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล

การใช้สารนิเทศ หมายถึง การนำสารนิเทศที่ค้น หรือที่ได้รับมาใช้ตามวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ตามความต้องการ

รูปแบบของสารนิเทศ หมายถึง สารนิเทศในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในรูปวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และตัวบุคคล

- วัสดุตีพิมพ์ได้แก่ หนังสือ วารสารวิชาการ วารสารและนิตยสารทั่วไป กฤตภาค รายงานทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

- วัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ เทปโทรทัศน์ เทปเสียง สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น

- สารนิเทศจากตัวบุคคล ได้แก่ สารนิเทศที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน สารนิเทศที่ได้จากประสบการณ์ของตนเอง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

(Literature Review)

ความหมายของสารนิเทศ (Information)

สารนิเทศ (Information) ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

แม้นมาส ขวลิต (2527 : 15) ให้ความหมายคำ “สารนิเทศ” ว่าหมายถึง ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีผู้ทำให้เกิดขึ้น รวบรวม เก็บในรูปแบบต่างๆ เช่น ใช้คำพูด ภาพเขียน ทั้งที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่าและที่ต้องใช้เครื่องแสดง เพื่อส่งต่อหรือกระจายข้อมูลไปสู่ผู้ต้องการใช้

ประภาวดี สืบสนธิ (2528 : 1) ให้ความหมายคำ “สารนิเทศ” ว่าหมายถึง ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่ผ่านมาการประมวลผลแล้ว และมีผู้ถ่ายทอดนำมาบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ รายงาน โสตทัศนวัสดุ เทปคอมพิวเตอร์ และกระบวนการการถ่ายทอดข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารนิเทศได้ทราบ

จิราภรณ์ รักษาแก้ว (2529 : 57) ให้ความหมายคำ “สารนิเทศ” ว่าหมายถึงข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับการประมวลผลด้วยวิธีการต่างๆ เป็นความรู้ที่ต้องการสำหรับใช้ทำประโยชน์เป็นส่วน ผลลัพธ์ หรือ out put ของระบบการประมวลผล ข้อมูลเป็นสิ่งที่สื่อความหมายให้ผู้รับเข้าใจ และสามารถนำไปทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะได้ หรือเพื่อเป็นการย้ำความเข้าใจ ที่มีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และเป็นผลลัพธ์ของระบบสารนิเทศ

ชุตินา สัจจามันท์ (2532 : 7) ให้ความหมายคำ “Information” ว่า หมายถึง ความคิด ข้อเท็จจริง จินตนาการซึ่งได้มีการสื่อสาร บันทึก พิมพ์เผยแพร่ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม

Machlup (1983 : 2) ได้ให้ความหมายของสารนิเทศไว้ได้หลายความหมาย ได้แก่ สิ่งที่ไม่รู้จักมาก่อน สิ่งที่มีผลต่อบางสิ่งบางอย่างที่รู้แล้ว สิ่งที่ใช้ในการตัดสินใจ สิ่งซึ่งลดความไม่แน่ใจ หรือสิ่งที่เปลี่ยนความเชื่อหรือความคาดหวังของผู้ที่ได้รับ

Coover (1969 : 446) ให้คำจำกัดความของสารนิเทศ คือ ข้อมูล ความจริง ความรู้ ซึ่งปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นจนไม่สามารถกำหนดรูปแบบได้

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า สารนิเทศคือ ข้อเท็จจริง ข่าวสาร คำแนะนำ ความรู้ หรือความคิดเห็นที่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือข้อเขียนซึ่งบันทึกหรือเสนอในรูปแบบต่างๆ อันได้แก่ สิ่งพิมพ์ (เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ) โสตทัศนวัสดุ (เช่น วัสดุย่อส่วน เทปบันทึกภาพ สไลด์ ฯลฯ) เพื่อให้ผู้รับสารนิเทศได้รับประโยชน์จากสารนิเทศนั้นๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ความหมายของสารนิเทศได้แก่ ข่าว (News) ข้อเท็จจริง (Facts) ข้อมูล (Data) ความรู้ (Knowledge) ที่ได้จากการศึกษา การสอน หรือมีผู้ถ่ายทอดซึ่งได้มีการบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนวัสดุไมติพิมพ์และสารนิเทศจากตัวบุคคล

แหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศ หมายถึง แหล่งที่ทำหน้าที่ผลิต รวบรวม จัดหา จัดเก็บ เผยแพร่ และให้บริการสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศมีทั้งแหล่งที่ให้บริการ คือ ห้องสมุด แหล่งที่ผลิตและเผยแพร่สารนิเทศ เช่น สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ บุคคลยังจัดเป็นแหล่งสารนิเทศอีกประเภทหนึ่งที่ให้ข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ เช่นเดียวกัน (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน, 2544: 15)

สำหรับแหล่งสารนิเทศในการวิจัยนี้จำแนกออกเป็น แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศสถาบัน แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน และอินเทอร์เน็ต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แหล่งสารนิเทศบุคคล บุคคลเป็นแหล่งสารนิเทศสำคัญ และเป็นแหล่งที่ผู้แสวงหาสารนิเทศมักใช้เป็นอันดับแรก เนื่องจากอยู่ใกล้ตัว แหล่งสารนิเทศบุคคลสามารถให้ความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ และสารนิเทศที่ยังมีการสรุปประเด็นอย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้ทันที ตัวอย่างของแหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่างๆ เป็นต้น

2. แหล่งสารนิเทศสถาบัน หมายถึง หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มี การผลิต เผยแพร่ รวบรวม หรือให้บริการสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศสถาบัน จำแนกได้ดังนี้

2.1. หน่วยงานราชการ เป็นแหล่งผลิต และเผยแพร่สารนิเทศที่ให้ความรู้ ในด้านต่างๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามกระทรวงหรือหน่วยงาน

2.2. หน่วยงานเอกชน หน่วยงานเอกชนหรือองค์กรเอกชน หมายถึง กลุ่มบุคคลในสังคมร่วมกันจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หรือที่เรียกกันว่าสมาคม มูลนิธิ ชมรม หรือองค์กรที่ไม่ได้เป็นของรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณกุศล หรือเพื่อประโยชน์ของกลุ่มตน หรือเป็นกลุ่มสนใจเฉพาะเรื่อง ตลอดจนกลุ่มวิชาชีพ ทั้งนี้รวมทั้งองค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อแสวงหากำไร และกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่หวังผลกำไร

3 สถาบันการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการจัดการจัดการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ยังมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้นคว้าวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม โดยการเผยแพร่ความรู้ และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชนทั่วไป

4 ห้องสมุด เป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการสารนิเทศทั้งในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดจำแนกได้เป็น 5 ประเภท คือ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดประชาชน และหอสมุดแห่งชาติ (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน, 2544: 15-16)

สำหรับห้องสมุดที่เป็นแหล่งสารนิเทศของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ ห้องสมุดคณะ และหอสมุดกลางประจำสถาบัน

5. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่บรรจूसารนิเทศจากผู้ส่ง ไปยังผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลา กัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสนอข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง การประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ (สนั่น ปัทมะทิน, 2528: 46) สื่อมวลชน เช่น วิทยุ และโทรทัศน์ นับเป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทางการศึกษา โดยวิทยุศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยของกรมประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดรายการเพื่อพัฒนาด้านอื่นๆ ตามสถานีวิทยุต่างๆ เช่น รายการวางแผนครอบครัว รายการสุขภาพพลามัย รายการเกษตร ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น (พรสวรรค์ อุฑารวุฒพงษ์, 2528: 46)

6. อินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ทางการศึกษา เช่น ใช้เพื่อการติดต่อ สื่อสาร อภิปราย แลกเปลี่ยน และสอบถามข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้สนใจศึกษาในเรื่องเดียวกัน หรือกับผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เพื่อการค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ถนอมพร ตันพิพัฒน์, 2539: 1-5) อินเทอร์เน็ตนับเป็นแหล่งคลังความรู้ขนาดใหญ่ ผู้ใช้สามารถเลือก และค้นหาข้อมูลที่ต้องการเพื่อนำไปพัฒนาตนเองได้ การใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับโอกาส และความสะดวกสำหรับผู้ใช้งาน (อินเทอร์เน็ต ชีวิต และการศึกษา, 2542: 95-97)

ความสำคัญของสารนิเทศ

ในปัจจุบันผลของการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีด้านสารนิเทศในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราสูงมาก ประเทศที่พัฒนาแล้วได้รับผลประโยชน์อย่างใหญ่หลวงจากการนำเอาสารนิเทศมาใช้ให้ประโยชน์ ดังนั้นประเทศอื่นๆ รวมทั้งประเทศไทยก็ได้เปลี่ยนแปลงจากสังคมด้านเกษตรกรรมไปยังสังคมอุตสาหกรรม จึงอาจถือได้ว่าสารนิเทศเป็นทรัพยากรสำคัญประการหนึ่งซึ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ (ประภาวดี สืบสนธิ์ 2531: 23) เป็นปัจจัยในการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งช่วยพัฒนาบุคคล ช่วยการปฏิบัติงาน ช่วยในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

สารนิเทศที่ถูกต้องเข้าใจง่าย และมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม เกษตรกรรม วัฒนธรรม และสวัสดิภาพของสังคม

โดยเฉพาะในวงการศึกษาสารนิเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานประกอบการเรียนการสอนการค้นคว้าวิจัยของนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ ในการบริหารงานของแต่ละหน่วยงาน ไม่ว่าจะหน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดของผู้บริหารที่จะสั่งให้กระทำ หรือดเว้นการกระทำใดๆ ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องรวบรวมสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังพิจารณาตัดสินใจนั้นให้ได้มากที่สุด แล้วนำสารนิเทศนั้นมากลั่นกรอง วิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนที่จะนำมาตัดสินใจเลือกส่งการไปในทางหนึ่งทางใด ทั้งนี้เพราะผลของการตัดสินใจและสะท้อนโดยตรงต่อความสำเร็จต่อหน่วยงานนั้นๆ สารนิเทศจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะชี้ความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านผลงานและความประหยัด

ในด้านรัฐบาลจำเป็นที่จะต้องใช้สารนิเทศที่ทันสมัยมาประกอบในการวินิจฉัยสั่งการและการวางแผนการรวบรวมสารนิเทศที่เชื่อถือได้จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการบริหารประเทศให้บรรลุผลโดยสมบูรณ์ ส่วนในวงการธุรกิจ สารนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประจำวันของโลกธุรกิจและวงการอาชีพ ผลผลิตของสินค้าและบริการซึ่งเป็นดรชนีชี้วัดเศรษฐกิจของชาตินั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของสารนิเทศที่ผู้ที่ทำงานในวงการธุรกิจและอาชีพได้ใช้ในการวางแผนสำหรับการผลิต การจำหน่ายสินค้าและบริการ (นงลักษณ์ ไม่นายกิจ 2526: 27) โดยการหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่บริโภค การวิเคราะห์ทัศนคติลักษณะเฉพาะและแรงจูงใจ การทำนายความต้องการการผลิตและการบริการ ตลอดจนแก้ปัญหาเพื่อจะได้จัดผลผลิตและการบริการให้ดีขึ้น

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สารนิเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานของกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญยิ่งเป็นพื้นฐานของการอบรมศึกษารวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งความรู้ที่มีอยู่และการเพิ่มพูนความรู้

ความต้องการและการใช้สารนิเทศ

ความต้องการสารนิเทศในที่นี้หมายถึง สารนิเทศที่จำเป็นต่อการค้นคว้าและ / หรือการใช้ในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ความต้องการสารนิเทศเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นพบว่าตนเองตกอยู่ในสภาพการณ์ที่ต้องตัดสินใจ หากคำตอบข้อเท็จจริง แก่ปัญหาหรือแม้แต่การทำ ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ประภาวดี สืบสนธิ์ 2531: 23) ซึ่งสนับสนุนคำกล่าวของ Viogt และ Melvin (1979 :422-423) ที่สรุปว่าบุคคลต้องการ สารนิเทศเพื่อติดตามความก้าวหน้าความทันสมัย แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หาข้อมูลที่สมบูรณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ติดตามเรื่องที่นำเสนอใจย้อนหลัง ทราบสารนิเทศในเรื่องที่น่าสนใจแต่อยู่นอกสาขา ดังนั้นความต้องการสารนิเทศของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสนใจ อาชีพ ประเภทของงานที่ทำ สภาพแวดล้อม ระดับการศึกษา และจุดมุ่งหมายในการนำไปใช้

เมื่อบุคคลเกิดความต้องการสารนิเทศ จะแสวงหาสารนิเทศมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยที่อาจจะเลือกปฏิบัติตามวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้คือ การค้นคว้าทดลองด้วยตัวเอง สอบถาม

จากบุคคลที่มีความรู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือค้นคว้าจากวรรณกรรมต่าง ๆ ในห้องสมุด ดังนั้นห้องสมุดจึงเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ใช้ในที่นี่หมายถึงรวมถึง ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการบริการสารสนเทศทุกคน รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร ฯลฯ ที่ใช้สารสนเทศในการตัดสินใจ

การศึกษาความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้

การศึกษาความต้องการสารสนเทศอาจทำได้ 4 วิธี

1. การศึกษาขององค์กร คือการศึกษาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรม การจัดองค์กรและการบริหารงานขององค์กรที่เป็นต้นสังกัดของห้องสมุด หรือศูนย์สารสนเทศ เพื่อให้ทราบว่าองค์กรนั้นมี การปฏิบัติงานอย่างไร ต้องการสารสนเทศในหัวข้อหรือสาขาวิชาใดบ้าง โดยอาจจะพิจารณาจาก เอกสารและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับองค์กร หรืออาจขอสัมภาษณ์จากหัวหน้างานต่าง ๆ ภายใน องค์กรนั้นด้วย

2. การสำรวจความต้องการ คือ การที่ห้องสมุดออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการ และสิ่งที่ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการได้รับจากบริการสารสนเทศ ซึ่งนอกจากการส่งแบบสอบถามแล้วยังใช้การ สัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลด้วยอีกทางด้านหนึ่ง

3. ศึกษาจากสถิติ ห้องสมุดหลายแห่งได้ศึกษาความต้องการโดยการวิเคราะห์จากสถิติต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมไว้ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าผู้ใช้ต้องการอะไรและอาจใช้คาดหมายแนวโน้มความต้องการ ในอนาคตด้วย

4. ศึกษาจากกรณีตัวอย่าง คือ เลือกตัวแทนจากกลุ่มผู้ใช้จากนั้นจึงสังเกตพฤติกรรมในการ ค้นของบุคคลเหล่านั้นและนำมาวิเคราะห์เป็นต้น

ในการศึกษาความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้นั้น ผู้ศึกษาอาจจะเลือกใช้เพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลาย ๆ วิธีรวมกันแล้วแต่วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาในแต่ละครั้ง

เมื่อบุคคลมีความต้องการสารสนเทศแล้วจึงมีการใช้ติดตามมา ดังนั้นการใช้สารสนเทศจึงเป็น พฤติกรรมที่บุคคลนั้นสามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศ ตามความเห็นของ Needham (1981 : 30-43) แบ่งได้ 4 ข้อ ได้แก่

1. ตัวสารนิเทศนั่นเอง ได้แก่ ประเภทของสารนิเทศที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดผลต่อการใช้ใน รูปแบบที่ต่างกัน แหล่งสารสนเทศที่แตกต่างกันบางแหล่งเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือกว่า รวมทั้งอาจ เกิดจากแรงกระตุ้นเช่น ต้องการค้นหาคำตอบปัญหานั้นอย่างเร่งด่วน ถ้าค้นหาได้ง่ายก็อาจจะทำให้เกิดการใช้สารสนเทศ

2. ลักษณะขององค์การ เช่น โรงเรียนที่มีการสอนแบบ Open Plan Teaching ครูมีโอกาสในการเสนอความคิดและแนวทางปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การอภิปรายกันมาขึ้นระหว่างครูด้วยกัน และอาจขึ้นอยู่กับการบริหารของครูใหญ่และวิธีที่ครูใหญ่ติดต่อกับกลุ่มครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจของครูก็มีส่วนด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการระหว่างกลุ่มครูจะมีบทบาทในการกระจายความคิด ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยและการอภิปรายอย่างไม่เป็นทางการ

4. ลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ในการสอน พื้นฐานการศึกษา วิธีสอน ตำแหน่งหน้าที่ ก็ส่งผลต่อการใช้สารนิเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการใช้สารนิเทศในประเทศไทย

งานวิจัยที่ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศมีอยู่หลายเรื่องด้วยกันดังนี้

สุรีย์ บุญงามมงคล (2527) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นายิกา เมฆจรัสกุล (2528) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของคณาจารย์ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สุวีพร เมืองอ่ำ (2529) ศึกษาความต้องการสารนิเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร จุฬาลักษณ์ โพนบุญกุล (2530) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัทการบินไทยจำกัด สุกัญญา ภิณโญตระกูล (2531) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของครูและอาจารย์โรงเรียนสาร์พัดช่าง ในกรุงเทพมหานคร รัตนาวิ เถลิงสุขวัฒนา (2532) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากการตรวจเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการและการใช้สารนิเทศ พอจะสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

จากการศึกษาของ สุรีย์ บุญงามมงคล พบว่าคณาจารย์ต้องการใช้สารนิเทศในรูปแบบของตำรา มีวัตถุประสงค์เพื่อการสอนมากที่สุดส่วนการศึกษาของ นายิกา เมฆจรัสกุล และรัตนาวิ เถลิงสุขวัฒนา พบว่าความต้องการใช้สารนิเทศจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ในการนำสารนิเทศไปใช้ สุวีพร เมืองอ่ำ พบว่าอาจารย์ต้องการสารนิเทศเพื่อใช้ในการบรรยายในชั้นเรียนมากที่สุด สำหรับการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ โพนบุญกุล พบว่า พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินต้องการสารนิเทศเพื่อการศึกษาปฏิบัติงานมากที่สุด

2. รูปแบบของสารสนเทศ

การศึกษาของสุรีย์ นุหงามมงคล พบว่า รูปแบบของสารสนเทศที่อาจารย์ต้องการใช้มากที่สุดคือ หนังสือตำรา และใช้วารสารวิชาการ รายงานทางวิชาการเป็นลำดับรองลงมา สุรีย์พร เมืองอ่ำ พบว่า อาจารย์ต้องการสารสนเทศในรูปแบบของวารสารมากที่สุดและความต้องการจะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาที่สอน การศึกษาของ นายิกา เมฆจรัสกุล พบว่า รูปแบบของสารสนเทศที่อาจารย์สอนจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ โดยที่รูปแบบที่นิยมใช้มากที่สุดคือ หนังสือตำราหนังสืออ้างอิง วารสารวิชาการ จุลทาลักษณ์ โพนนุกูล พบว่ารูปแบบของสารสนเทศที่พนักงานต้อนรับเครื่องบินต้องการอยู่ในรูปแบบ คู่มือและหนังสือตำราเป็นส่วนใหญ่ รัตนาวดี เกลิงสุขวัฒนา พบว่ารูปแบบที่ใช้และต้องการมากที่สุด คือ หนังสือตำรา

3. แหล่งสารสนเทศที่ใช้

การศึกษาของสุรีย์ นุหงามมงคล และนายิกา เมฆจรัสกุล พบว่าอาจารย์นิยมใช้ห้องสมุดคณะของตนเองมากที่สุด สุรีย์พร เมืองอ่ำ พบว่าอาจารย์ต้องการสารสนเทศบุคคล คือ การสนทนากับเพื่อนร่วมงานและจากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของ จุลทาลักษณ์ โพนนุกูล กล่าวคือ พนักงานต้อนรับเครื่องบินนิยมใช้สารสนเทศจากการสนทนา/อภิปรายกับเพื่อนหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สุกัญญา ภิญญิตระกุล พบว่าอาจารย์นิยมใช้สารสนเทศจากสถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้า ห้องสมุดโรงเรียนที่ทำงานอยู่แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก รัตนาวดี เกลิงสุขวัฒนา พบว่าคณาจารย์นิยมใช้สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมากที่สุด

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

(Research Methodologies)

การวิจัยเรื่อง ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2547 ทั้ง 8 ภาควิชา จำนวน 253 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทั้ง 8 ภาควิชา คือ

1. ภาควิชาเทคนิคเกษตร
2. ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช
3. ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
4. ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง
5. ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
6. ภาควิชาปฐพีวิทยา
7. ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช
8. ภาควิชาพืชสวน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตรทั้งหมด 253 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการคำนวณจากสูตรของ Yamane,(1973) อ้างถึงใน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2547 : 71) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 เมื่อ e^2 = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 0.05
 N = ขนาดประชากร

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{253}{1+253*(0.05)^2} = 154$$

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละภาควิชา โดยการเลือกวิธี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 โดยใช้สูตรในการคำนวณแบบ Quota Sampling ดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{N \text{ รวมภาควิชา} \times \text{กลุ่มตัวอย่าง}}{N \text{ จำนวนรวมประชากรรวม}}$$

แทนค่าในสูตร

$$\frac{14 \times 154}{253} = 9$$

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาควิชา	นักศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ภาควิชาเทคนิคเกษตร	14	9
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	45	27
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	41	25
ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง	27	16
ภาควิชาบริการธุรกิจเกษตร	34	21
ภาควิชาปฐพีวิทยา	21	13
ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	40	24
ภาควิชาพืชสวน	31	19
รวม	253	154

ที่มา : งานทะเบียนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้โดยการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อวัดระดับความต้องการและการใช้สารนิเทศ

ตอนที่ 3 รูปแบบ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ และต้องการใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและหาประสิทธิภาพของแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการใช้สารนิเทศ

2.2 ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล รูปแบบ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ และต้องการใช้

2.3 นำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้สารสนเทศ

2.4 วิเคราะห์โครงสร้างแบบสอบถามตามกรอบการวิจัยที่กำหนดไว้

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง

2.6 สำเนาแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไข ปรับปรุงแล้วตามจำนวนที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 154 คน โดยแบ่งตามภาควิชา และมีการควบคุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละภาควิชาให้ได้จำนวนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มาใช้วิธีสุ่มแบบตัวเลข โดยนำรายชื่อมากำหนดตัวเลขแล้วสุ่มจับหมายเลข (ตารางที่ 1)

การจัดการข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและกำหนดรหัสเพื่อป้อนข้อมูลในคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC For Windows ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลด้านสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ข้อพิจารณาในการเลือกแหล่งสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน นำมา วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC For Windows คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้เกณฑ์ดังนี้

5	=	มากที่สุด
4	=	มาก
3	=	ปานกลาง
2	=	น้อย
1	=	น้อยที่สุด

การกำหนดความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงาน	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
วางแผนดำเนินงาน	↔						
รวบรวมข้อมูล		↔					
เก็บข้อมูล			↔				
ดำเนินงานตามแผน					↔		
วิเคราะห์และประเมินผล						↔	
สรุปและจัดทำรูปเล่ม							↔

บทที่ 4

ผลการวิจัย

(Results)

ผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัย ได้นำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อวัดระดับความต้องการและการใช้สารนิเทศ

ตอนที่ 3 รูปแบบ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารนิเทศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 2)

เพศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.8 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 31.2

อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี ร้อยละ 78.6 รองลงมาอายุ 23 ปี ร้อยละ 18.8 และส่วนน้อยที่สุดอายุ 25 ปี ร้อยละ 0.6

ภาควิชา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ร้อยละ 17.5 รองลงมาคือภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ร้อยละ 16.9 และน้อยที่สุดภาควิชาเทคนิคเกษตร ร้อยละ 5.8

สถานที่พักอาศัย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พักอาศัยอยู่หอพัก ร้อยละ 74.7 รองลงมาคือ บ้านพ่อแม่ ร้อยละ 14.9 และน้อยที่สุดคือพักอยู่ที่อื่นๆ เช่น พักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ร้อยละ 1.3

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนตัวอย่าง (N = 154)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	106	68.8
ชาย	48	31.2
อายุ		
22 ปี	121	78.6
23 ปี	29	18.8
24 ปี	3	1.9
25 ปี	1	0.6
ภาควิชา		
เทคโนโลยีการผลิตพืช	27	17.5
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	26	16.9
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	24	15.6
บริหารธุรกิจเกษตร	20	13.0
พืชสวน	19	12.3
วิทยาศาสตร์การประมง	16	10.4
ปฐพีวิทยา	13	8.4
เทคนิคเกษตร	9	5.8
สถานที่พักอาศัย		
หอพัก	115	74.7
บ้าน	23	14.9
บ้านเช่า	14	9.1
อื่นๆ (บ้านญาติพี่น้อง)	2	1.3

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความต้องการและการใช้สารสนเทศ

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อวัดระดับความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อวัดระดับความต้องการ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ความต้องการใช้สารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประการคือ ในการทำรายงาน เฉลี่ย 4.34 ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียน เฉลี่ย 4.24 เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง และมีวัตถุประสงค์ใช้สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก 2 ประการคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เฉลี่ย 4.13 และใช้เพื่อให้ทราบข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ เฉลี่ย 4.04 และมีวัตถุประสงค์ตามความต้องการเฉลี่ยรวม 3.32 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับความต้องการสารสนเทศตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการใช้ สารสนเทศ	ระดับความต้องการ					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
1. ทำรายงาน	69 (44.8)	70 (45.5)	14 (9.1)	1 (0.6)		4.34	0.67	มากที่สุด
2. ค้นคว้าประกอบการเรียน	57 (37.0)	78 (50.6)	18 (11.9)	1 (0.6)		4.24	0.68	มากที่สุด
3. การพักผ่อนและความ บันเทิง	1 (0.6)	7 (4.5)	23 (14.9)	7 (4.5)	1 (0.6)	4.21	0.91	มากที่สุด
4. เพิ่มพูนความรู้ในรายวิชา ต่าง ๆ	57 (37.0)	66 (42.9)	26 (16.9)	4 (2.6)	1 (0.6)	4.13	0.83	มาก
5. ทราบข่าวสารเหตุการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง	51 (33.1)	63 (40.9)	36 (23.4)	3 (1.9)	1 (0.6)	4.04	0.84	มาก

\bar{X} รวม = 3.32 S.D. รวม = 0.78

วัตถุประสงค์ของการใช้

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก คือ ในการทำรายงาน เฉลี่ย 4.01 ใช้เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง เฉลี่ย 3.90 ใช้เพื่อค้นคว้าประกอบการเรียน เฉลี่ย 3.84 ใช้เพื่อทราบข่าวสารเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย 3.81 และใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ในรายวิชาต่างๆ เฉลี่ย 3.77 และมีวัตถุประสงค์การใช้เฉลี่ยรวม 3.32 มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงวัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศ

วัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
1. ทำรายงาน	39 (25.3)	81 (52.6)	32 (20.8)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.01	0.74	มาก
2. การพักผ่อนและความบันเทิง	42 (27.3)	64 (41.6)	41 (26.6)	4 (2.6)	3 (1.9)	3.90	0.90	มาก
3. ค้นคว้าประกอบการเรียน	30 (19.5)	75 (48.7)	44 (28.6)	5 (3.2)		3.84	0.77	มาก
4. ทราบข่าวเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	33 (21.4)	67 (43.3)	46 (29.9)	8 (5.2)		3.81	0.83	มาก
5. เพิ่มพูนความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	24 (15.6)	78 (50.6)	44 (28.6)	8 (5.2)		3.77	0.77	มาก

\bar{X} รวม = 3.86 S.D. รวม = 0.80

ตอนที่ 3 รูปแบบและแหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการใช้

จากการศึกษารูปแบบและแหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการใช้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ความต้องการใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบ

จากการศึกษาความต้องการใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบ ได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้คือ

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบ สื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภทอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ คือ หนังสือ เฉลี่ย 4.17 หนังสือพิมพ์ เฉลี่ย 3.97 รายงานการวิจัย เฉลี่ย 3.92 หนังสืออ้างอิง เฉลี่ย 3.86 วิทยานิพนธ์ เฉลี่ย 3.81 รายงานวิชาการ เฉลี่ย 3.76 วารสารวิชาการ เฉลี่ย 3.73 จดหมายข่าว เฉลี่ย 3.66 นิตยสาร เฉลี่ย 3.65 รายงานการประชุม เฉลี่ย 3.57 และจุลสารมีความต้องการในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.42 และมีความต้องการใช้สารนิเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์เฉลี่ยรวม 3.77 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการด้านสื่อสิ่งพิมพ์

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
หนังสือ	60 (39.0)	61 (39.6)	32 (20.8)	1 (0.6)		4.17	0.77	มาก
หนังสือพิมพ์	49 (31.8)	56 (36.4)	44 (28.6)	5 (3.2)		3.97	0.86	มาก
รายงานการวิจัย	2 (1.3)	8 (5.2)	37 (24.0)	8 (5.2)	2 (1.3)	3.92	0.93	มาก
หนังสืออ้างอิง(คู่มือการ ปฏิบัติงาน พจนานุกรม สารานุกรม)	37 (24.0)	66 (42.9)	45 (29.2)	5 (3.2)	1 (0.6)	3.86	0.84	มาก
วิทยานิพนธ์	42 (27.3)	58 (37.7)	41 (26.6)	9 (5.8)	4 (2.6)	3.81	0.99	มาก
รายงานวิชาการ	42 (27.3)	56 (36.4)	39 (25.3)	11 (7.1)	6 (3.9)	3.76	1.05	มาก
วารสารวิชาการ	37 (24.0)	58 (37.7)	43 (27.9)	13 (8.4)	3 (1.9)	3.73	0.98	มาก
จดหมายข่าว	34 (22.1)	49 (31.8)	57 (37.0)	12 (7.8)	2 (1.3)	3.66	0.95	มาก
รายงานการประชุม	29 (18.8)	51 (33.1)	56 (36.4)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.57	0.97	มาก
นิตยสาร	33 (21.4)	53 (34.4)	53 (34.4)	11 (7.1)	4 (2.6)	3.65	0.98	มาก
จุลสาร	4 (2.6)	26 (16.9)	54 (35.1)	26 (16.9)	4 (2.6)	3.42	1.05	มาก

\bar{X} รวม = 3.77 S.D. รวม = 0.94

ด้านสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติ อยู่ในระดับมากทุกรูปแบบ เรียงลำดับดังนี้ คือประเภทรูปภาพและของจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 เท่ากัน ภาพถ่าย เฉลี่ย 3.70 ภาพยนตร์ เฉลี่ย 3.66 ภาพโปสเตอร์ เฉลี่ย 3.64 และของเลียนแบบมีความต้องการในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.55 และมีภาพรวมเฉลี่ยด้านสิ่งประดิษฐ์/ วัสดุ 3 มิติอยู่เฉลี่ยรวม 3.77 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงความต้องการด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติ

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
รูปภาพ	41 (26.6)	45 (29.2)	64 (41.6)	4 (2.6)		3.80	0.87	มาก
ของจริง	41 (26.6)	52 (33.8)	51 (33.1)	9 (5.8)	1 (0.6)	3.80	0.91	มาก
ภาพถ่าย	38 (24.7)	45 (29.2)	61 (39.6)	7 (4.5)	3 (1.9)	3.70	0.96	มาก
ภาพยนตร์	39 (25.3)	41 (26.6)	61 (39.6)	9 (5.8)	4 (2.6)	3.66	1.00	มาก
ภาพโปสเตอร์	32 (20.8)	44 (28.6)	71 (46.1)	4 (2.6)	3 (1.9)	3.64	0.91	มาก
ของเลียนแบบ	31 (20.6)	43 (27.9)	66 (42.9)	8 (5.2)	6 (3.9)	3.55	1.00	มาก

\bar{X} รวม = 3.69 S.D. รวม = 0.94

ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ แผ่นซีดีเสียงเฉลี่ย 3.81 สไลด์ต้องการในเฉลี่ย 3.80 วีดิทัศน์ เฉลี่ย 3.79 เทปบันทึกเสียง เฉลี่ย 3.72 และทัศนวัสดุมีความต้องการในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.79 และมีภาพรวมเฉลี่ยด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์เฉลี่ยรวม 3.69 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 7 แสดงความต้องการด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
แผ่นซีดีเสียง	45 (29.2)	57 (37.0)	37 (24.0)	8 (5.2)	7 (4.5)	3.81	1.06	มาก
สไลด์	42 (27.3)	55 (35.7)	44 (28.6)	10 (6.5)	3 (1.9)	3.80	0.98	มาก
วีดิทัศน์	38 (24.7)	61 (39.6)	43 (27.9)	9 (5.8)	3 (1.9)	3.79	0.95	มาก

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ตารางที่ 7(ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ						S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1	\bar{x}		
เทปบันทึกเสียง	41 (26.6)	48 (31.2)	49 (31.8)	13 (8.4)	3 (1.9)	3.72	1.01	มาก
ทัศนวัสดุ	31 (20.1)	62 (40.3)	47 (30.5)	9 (5.8)	5 (3.2)	3.68	0.97	มาก

\bar{X} รวม = 3.76 S.D. รวม = 0.99

การใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบ

จากการศึกษาการใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบ ได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้คือ

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับมากดังนี้ คือ หนังสือ เฉลี่ย 3.88 รายงานการวิจัย เฉลี่ย 3.62 หนังสือพิมพ์ เฉลี่ย 3.61 หนังสืออ้างอิง เฉลี่ย 3.58 วิทยานิพนธ์ เฉลี่ย 3.51 รายงานวิชาการ เฉลี่ย 3.44 จดหมายข่าว เฉลี่ย 3.41 และพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ คือ นิตยสาร เฉลี่ย 3.38 วารสารวิชาการ เฉลี่ย 3.36 รายงานการประชุม เฉลี่ย 3.34 และจุลสาร เฉลี่ย 3.22 และมีภาพรวมเฉลี่ยด้านสื่อสิ่งพิมพ์เฉลี่ยรวม 3.76 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการใช้สารนิเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					S.D.	ความหมาย	
	5	4	3	2	1			
หนังสือ	41 (26.6)	63 (40.9)	40 (26.0)	10 (6.3)		3.88	0.88	มาก
รายงานการวิจัย	29 (18.8)	55 (35.7)	56 (36.4)	10 (6.5)	4 (2.6)	3.62	0.95	มาก
หนังสือพิมพ์	29 (18.8)	53 (34.4)	55 (35.7)	17 (11.0)		3.61	0.92	มาก
หนังสืออ้างอิง(คู่มือการปฏิบัติงาน พจนานุกรม สารานุกรม)	22 (14.3)	64 (41.6)	52 (33.8)	13 (8.4)	3 (1.9)	3.58	0.91	มาก
วิทยานิพนธ์	23 (14.9)	54 (35.1)	59 (38.3)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.51	0.93	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ						\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1				
รายงานวิชาการ	26 (16.9)	46 (29.9)	58 (37.7)	18 (11.7)	6 (3.9)	3.44	1.03	มาก	
จดหมายข่าว	25 (16.2)	45 (29.2)	57 (37.0)	22 (14.3)	5 (3.2)	3.41	1.03	มาก	
นิตยสาร	22 (14.3)	51 (33.1)	52 (33.8)	21 (13.6)	8 (5.2)	3.38	1.05	ปานกลาง	
วารสารวิชาการ	19 (12.3)	46 (29.9)	64 (41.6)	22 (14.3)	3 (1.9)	3.36	0.94	ปานกลาง	
รายงานการประชุม	21 (13.6)	43 (27.9)	62 (40.3)	23 (14.9)	5 (3.2)	3.34	1.00	ปานกลาง	
จุลสาร	12 (7.8)	51 (33.1)	58 (37.7)	25 (16.2)	8 (5.2)	3.22	0.99	ปานกลาง	

\bar{X} รวม = 3.48 S.D. รวม = 0.96

ด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติอยู่ในระดับมาก คือ รูปภาพ เฉลี่ย 3.56 ภาพถ่าย เฉลี่ย 3.55 ของจริง เฉลี่ย 3.42 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบ สิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ภาพยนตร์ เฉลี่ย 3.40 ภาพโปสเตอร์ เฉลี่ย 3.36 และ ของเลียนแบบ เฉลี่ย 3.24 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติ เฉลี่ยรวม 3.42 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงการใช้สารนิเทศด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติ

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
รูปภาพ	34 (22.1)	42 (27.3)	59 (38.3)	14 (9.1)	5 (3.2)	3.56	1.04	มาก
ภาพถ่าย	24 (15.6)	60 (39.0)	50 (32.5)	16 (10.4)	4 (2.6)	3.55	0.96	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ						S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1	\bar{x}		
ของจริง	25 (16.2)	44 (28.6)	61 (39.6)	19 (12.3)	5 (3.2)	3.42	1.01	มาก
ภาพยนตร์	22 (14.3)	46 (29.9)	67 (43.5)	10 (6.5)	9 (5.8)	3.40	1.01	ปานกลาง
ภาพโปสเตอร์	20 (13.0)	44 (28.6)	66 (42.9)	20 (13.0)	4 (2.6)	3.36	0.96	ปานกลาง
ของเลียนแบบ	14 (9.1)	39 (25.3)	76 (49.4)	20 (13.0)	5 (3.2)	3.24	0.91	กลาง

$$\bar{X} \text{ รวม} = 3.42 \quad \text{S.D. รวม} = 0.98$$

ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์อยู่ในระดับมาก คือ แผ่นซีดีเสียง เฉลี่ย 3.53 วิดีทัศน์ เฉลี่ย 3.47 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ทัศนวัสดุและสไลด์ เฉลี่ย 3.42 และมีการใช้สารนิเทศในด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์อยู่ในระดับปานกลางคือ เทปบันทึกเสียง เฉลี่ย 3.36 มีภาพรวมการใช้สารนิเทศด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์ เฉลี่ยรวม 3.44 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การใช้สารนิเทศด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ						S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1	\bar{x}		
แผ่นซีดีเสียง	31 (20.1)	48 (31.2)	52 (33.8)	17 (11.0)	6 (3.9)	3.53	1.06	มาก
วีดีทัศน์	27 (17.5)	47 (30.5)	54 (35.1)	23 (14.9)	3 (1.9)	3.47	1.01	มาก
ทัศนวัสดุ	19 (12.3)	55 (35.7)	57 (37.0)	17 (11.0)	6 (3.9)	3.42	0.97	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ						S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1	\bar{x}		
สไลด์	23 (14.9)	51 (33.1)	53 (34.4)	21 (13.6)	6 (3.9)	3.42	1.03	มาก
เทปบันทึกเสียง	23 (14.9)	46 (29.9)	56 (36.4)	22 (14.3)	7 (4.5)	3.36	1.05	ปานกลาง

\bar{X} รวม = 3.44 S.D. รวม = 1.02

ความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศ

จากการศึกษาความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศ ได้แบ่งออกเป็น 5 แหล่ง ดังนี้คือ

สารนิเทศบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับมาก คือ เพื่อนร่วมงาน เฉลี่ย 3.92 และอาจารย์ภาควิชาอยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.86 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศบุคคล เฉลี่ยรวม 3.89 ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศบุคคล

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					S.D.	ความหมาย	
	5	4	3	2	1			
เพื่อนร่วมงาน	44 (28.8)	62 (40.3)	41 (26.6)	5 (3.2)	2 (1.3)	3.92	0.89	มาก
อาจารย์ภาควิชา	39 (25.3)	66 (42.9)	39 (25.3)	9 (5.8)	1 (0.6)	3.86	0.89	มาก

\bar{X} รวม = 3.89 S.D. รวม = 0.89

สารนิเทศสถาบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสถาบันอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร เฉลี่ย 4.08 หอสมุดกลางของสถาบัน เฉลี่ย 4.01 ห้องสมุดสถาบันอื่น ๆ เฉลี่ย 3.79 และสภากิจการ เฉลี่ย 3.75 และมีภาพรวมความต้องการใช้สารนิเทศสถาบัน เฉลี่ยรวม 3.89 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสถาบัน

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
ห้องสมุดคณะ	55	64	28	6	1	4.08	0.87	มาก
เทคโนโลยีการเกษตร	(35.7)	(41.6)	(18.2)	(3.9)	(0.6)			
ห้องสมุดกลางของสถาบัน	50	66	29	7	2	4.01	0.90	มาก
	(32.5)	(42.9)	(18.8)	(4.5)	(1.3)			
ห้องสมุดสถาบันอื่นๆ	47	47	46	8	6	3.79	1.06	มาก
	(30.5)	(30.5)	(29.9)	(5.2)	(3.9)			
สภาวิจัย	43	56	38	7	10	3.75	1.11	มาก
	(27.9)	(36.4)	(24.7)	(4.5)	(6.5)			

\bar{X} รวม = 3.96 S.D. รวม = 0.94

สารนิเทศสื่อมวลชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก คือ วิทย์ เฉลี่ย 3.85 และ โทรทัศน์อยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.85 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศสื่อมวลชน เฉลี่ยรวม 3.85 ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสื่อมวลชน

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
วิทย์	41	58	46	9		3.85	0.88	มาก
	(26.6)	(37.7)	(29.9)	(8.5)				
โทรทัศน์	45	56	40	11	2	3.85	0.97	มาก
	(29.2)	(36.4)	(26.0)	(7.1)	(1.3)			

\bar{X} รวม = 3.85 S.D. รวม = 0.92

สารนิเทศอินเตอร์เน็ตพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศอินเตอร์เน็ตอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ เว็บไซต์ของสถาบัน เฉลี่ย 4.11 เว็บไซต์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เฉลี่ย 4.08 เว็บไซต์มหาวิทยาลัยต่างๆ เฉลี่ย 3.85 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศอินเตอร์เน็ต เฉลี่ยรวม 4.01 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอินเทอร์เน็ต

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
เว็บไซต์ของสถาบัน	66 (42.9)	46 (29.9)	36 (23.4)	5 (3.2)	1 (0.6)	4.11	0.92	มาก
เว็บไซต์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ	61 (39.6)	53 (34.4)	33 (21.4)	6 (3.9)	1 (0.6)	4.08	0.91	มาก
เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ	42 (27.3)	61 (39.6)	41 (26.6)	6 (3.9)	4 (2.6)	3.85	0.96	มาก

\bar{X} รวม = 4.01 S.D. รวม = 0.93

สารนิเทศอื่น ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก คือ การศึกษาดูงาน เฉลี่ย 3.76 การฝึกอบรม เฉลี่ย 3.73 และ นิทรรศการอยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.69 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศอื่น ๆ เฉลี่ยรวม 3.54 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศอื่น ๆ

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับความต้องการสารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
การศึกษาดูงาน	31 (20.1)	52 (33.8)	53 (34.4)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.60	0.98	มาก
การฝึกอบรม	25 (16.2)	54 (35.1)	54 (35.1)	19 (12.3)	2 (1.3)	3.53	0.95	มาก
นิทรรศการ	24 (15.6)	47 (30.5)	65 (42.2)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.48	0.94	มาก

\bar{X} รวม = 3.54 S.D. รวม = 0.95

การใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศ

จากการศึกษาความต้องการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศ ได้แบ่งออกเป็น 5 แหล่ง ดังนี้คือ

สารนิเทศบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศบุคคลอยู่ในระดับมาก คือ อาจารย์ภาควิชา เฉลี่ย 3.84 และเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.79 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศบุคคล เฉลี่ยรวม 3.81 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศบุคคล

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
อาจารย์ภาควิชา	37 (24.0)	67 (43.5)	40 (26.0)	8 (5.2)	2 (1.3)	3.84	0.90	มาก
เพื่อนร่วมงาน	34 (22.1)	64 (41.6)	47 (30.5)	8 (5.2)	1 (0.6)	3.79	0.87	มาก

$$\bar{X} \text{ รวม} = 3.81 \quad \text{S.D. รวม} = 0.88$$

สารนิเทศสถาบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสถาบันอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร เฉลี่ย 3.73 ห้องสมุดกลางของสถาบัน เฉลี่ย 3.65 ห้องสมุดสถาบันอื่น ๆ 3.49 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสถาบันอยู่ในระดับปานกลาง คือ สภาวิจัย เฉลี่ย 3.34 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศสถาบัน เฉลี่ยรวม 3.62 ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสถาบัน

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
ห้องสมุดคณะ	39	52	50	9	4	3.73	0.99	มาก
เทคโนโลยีการเกษตร	(25.3)	(33.8)	(32.5)	(5.8)	(2.6)			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ						S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1	\bar{x}		
หอสมุดกลางของสถาบัน	33 (21.4)	49 (31.8)	59 (38.3)	11 (7.1)	2 (1.3)	3.65	0.94	มาก
ห้องสมุดสถาบันอื่นๆ	31 (20.1)	43 (27.9)	57 (37.0)	17 (11.0)	6 (3.9)	3.49	1.06	มาก
สภาวิจัย	28 (18.2)	41 (26.6)	54 (35.1)	17 (11.0)	14 (9.1)	3.34	1.17	ปานกลาง

\bar{X} รวม = 3.62 S.D. รวม = 0.99

สารนิเทศสื่อมวลชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก คือ โทรทัศน์ เฉลี่ย 3.79 และ วิทยุอยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.75 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศสื่อมวลชน เฉลี่ยรวม 3.77 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งของสารนิเทศสื่อมวลชน

แหล่งของสารนิเทศ	ระดับการใช้สารนิเทศ					S.D.	ความหมาย	
	5	4	3	2	1			
โทรทัศน์	39 (25.3)	56 (36.4)	47 (30.5)	11 (7.1)	1 (0.6)	3.79	0.93	มาก
วิทยุ	34 (22.1)	59 (38.3)	50 (32.5)	11 (7.1)		3.75	0.88	มาก

\bar{X} รวม = 3.77 S.D. รวม = 0.90

สารนิเทศอินเทอร์เน็ตพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในด้านแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก คือ เว็บไซต์ของสถาบัน เฉลี่ย 3.81 เว็บไซต์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เฉลี่ย 3.81 และ เว็บไซต์มหาวิทยาลัยต่างๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.74 และมีภาพรวมการใช้สารนิเทศอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยรวม 3.78 ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การใช้สารสนเทศในด้านแหล่งของสารสนเทศอินเทอร์เน็ต

แหล่งของสารสนเทศ	ระดับการใช้สารสนเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
เว็บไซต์ของสถาบัน	39 (25.3)	56 (36.4)	50 (32.5)	8 (5.2)	1 (0.6)	3.81	0.90	มาก
เว็บไซต์ข้อมูลจากแหล่ง ต่างๆ	43 (27.9)	54 (35.1)	47 (30.5)	5 (3.2)	5 (3.2)	3.81	0.99	มาก
เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ต่างๆ	35 (22.7)	59 (38.3)	49 (31.8)	7 (4.5)	4 (2.6)	3.74	0.95	มาก

\bar{X} รวม = 3.78 S.D. รวม = 0.95

สารสนเทศอื่น ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศ ในด้านแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ อยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ การศึกษาดูงาน เฉลี่ย 3.60 การฝึกอบรม เฉลี่ย 3.58 และ นิทรรศการ อยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.48 และมีภาพรวมการใช้สารสนเทศอื่น ๆ เฉลี่ยรวม 3.54 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงการใช้สารสนเทศในด้านแหล่งของสารสนเทศอื่น ๆ

แหล่งของสารสนเทศ	ระดับการใช้สารสนเทศ					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
การศึกษาดูงาน	31 (20.1)	52 (33.8)	53 (34.4)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.60	0.98	มาก
การฝึกอบรม	25 (16.2)	54 (35.1)	54 (35.1)	19 (12.3)	2 (1.3)	3.53	0.95	มาก
นิทรรศการ	24 (15.6)	47 (30.5)	65 (42.2)	15 (9.7)	3 (1.9)	3.48	0.94	มาก

\bar{X} รวม = 3.54 S.D. รวม = 0.95

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารนิเทศ

จากการศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการใช้สารนิเทศ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาการใช้สารนิเทศใน ด้านรูปแบบและอุปกรณ์ ด้านแหล่งสารนิเทศ และด้านการบริการ

ด้านรูปแบบและอุปกรณ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ คือ โสตทัศนวัสดุบางประเภท เช่น วีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง ซีดี - รอม สำหรับใช้ในการสาธิตและเผยแพร่ในการค้นคว้ามีน้อย เฉลี่ย 4.03 หนังสือและคู่มือที่ใช้ในการค้นคว้ามิน้อย เฉลี่ย 3.86 และไม่ทราบวิธีการใช้สารนิเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากเช่นกัน เฉลี่ย 3.77 และมีภาพรวมปัญหา ด้าน รูปแบบและอุปกรณ์ เฉลี่ยรวม 3.88 ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านรูปแบบและอุปกรณ์

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	5	4	3	2	1			
- โสตทัศนวัสดุบางประเภท	68 (44.2)	36 (23.4)	37 (24.0)	12 (7.8)	1 (0.6)	4.03	1.03	มาก
- หนังสือและคู่มือที่ใช้ในการค้นคว้ามิน้อย	49 (31.8)	46 (29.9)	48 (31.2)	11 (7.1)		3.86	0.95	มาก
- ไม่ทราบวิธีการใช้สารนิเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	48 (31.2)	42 (27.3)	45 (29.2)	19 (12.3)		3.77	1.03	มาก

\bar{X} รวม = 3.88 S.D. รวม = 1.00

ด้านแหล่งสารนิเทศ คือ

1. แหล่งสารนิเทศบุคคล มีปัญหาอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ เช่น ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาจำกัดในการเข้าพบเนื่องจากมีภาระงานประจำ เฉลี่ย 3.71 เพื่อนร่วมงานไม่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้เนื่องจากไม่มีความรู้เพียงพอ เฉลี่ย 3.68 ไม่ทราบว่าใครบ้างที่สามารถให้ความรู้ที่ต้องการได้ เฉลี่ย 3.67 ไม่กล้าเข้าพบผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากไม่รู้จักเป็นทางการ เฉลี่ย 3.55 และ

ผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์ ที่ให้คำปรึกษา อยู่ไกลติดต่อกันไม่สะดวก เฉลี่ย 3.54 และมีภาพรวมปัญหา ด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล เฉลี่ยรวม 3.63 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศบุคคล

ปัญหาในการใช้ สารนิเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาจำกัด ในการเข้าพบ	40 (26.0)	54 (35.1)	39 (25.3)	17 (11.0)	4 (2.6)	3.71	1.05	มาก
- เพื่อนร่วมงานไม่สามารถ ให้ข้อมูลที่ต้องการได้	35 (22.7)	55 (35.7)	45 (29.2)	19 (11.0)	2 (1.3)	3.68	0.99	มาก
- ไม่ทราบว่าใครบ้างที่ สามารถให้ความรู้ที่ต้องการ ได้	41 (26.6)	48 (31.2)	43 (27.9)	17 (11.0)	5 (3.2)	3.67	1.08	มาก
- ไม่กล้าเข้าพบผู้เชี่ยวชาญ	40 (26.0)	39 (25.3)	50 (32.5)	16 (10.4)	9 (5.8)	3.55	1.15	มาก
- ผู้เชี่ยวชาญ อยู่ไกล ติดต่อกัน ไม่สะดวก	30 (19.5)	47 (30.5)	58 (37.7)	14 (9.1)	5 (3.2)	3.54	1.01	มาก

\bar{X} รวม = 3.88 S.D. รวม = 1.00

2. แหล่งสารนิเทศสถาบัน มีปัญหาอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ ภายในสถาบันที่ศึกษามีสารนิเทศที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย เฉลี่ย 3.70 แหล่งสารนิเทศที่ใช้อยู่ไกลจากที่ศึกษา ทำให้ไม่สะดวกและไม่มีเวลาไปใช้บริการ เฉลี่ย 3.62 และสารนิเทศในสถาบันที่ศึกษาอยู่ไม่มีการรวบรวมและการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เฉลี่ย 3.61 และมีภาพรวมปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสถาบัน เฉลี่ยรวม 3.63 ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศสถาบัน

ปัญหาในการใช้ สารนิเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- ภายในสถาบันมีสารนิเทศ ที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย	42 (27.3)	46 (29.9)	48 (31.2)	14 (9.1)	4 (2.6)	3.70	1.05	มาก

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ปัญหาในการใช้ สารนิเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- ภายในสถาบันมีสารนิเทศ ที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย	42 (27.3)	46 (29.9)	48 (31.2)	14 (9.1)	4 (2.6)	3.70	1.05	มาก
- แหล่งสารนิเทศที่ใช้อยู่ไกล จากที่ศึกษา ทำให้ไม่ สะดวกในการไปใช้บริการ	38 (24.7)	45 (29.2)	50 (32.5)	17 (11.0)	4 (2.6)	3.62	1.05	มาก
- ไม่รู้แหล่งสารนิเทศที่ ให้บริการว่ามีที่ใดบ้าง	40 (26.0)	43 (27.9)	47 (30.5)	20 (13.0)	4 (2.6)	3.62	1.09	มาก
- สารนิเทศในสถาบันที่ ศึกษาอยู่ไม่มีการรวบรวม และการจัดเก็บอย่างเป็น ระบบ	37 (24.6)	46 (29.9)	48 (31.2)	20 (13.0)	3 (1.9)	3.61	1.05	มาก
\bar{X} รวม = 3.64						S.D. รวม = 1.06		

3. แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ไม่ทราบกำหนดการออกอากาศของรายการด้านการศึกษา เฉลี่ย 3.67 และไม่มีเวลาติดตามรายการดังกล่าว เฉลี่ย 3.62 และมีภาพรวมปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน เฉลี่ยรวม 3.64 ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน

ปัญหาในการใช้ สารนิเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- ไม่ทราบกำหนดการ ออกอากาศของรายการ ด้านการศึกษา	45 (29.2)	39 (25.3)	46 (29.9)	22 (14.3)	2 (1.3)	3.67	1.08	มาก
- ไม่มีเวลาติดตามรายการ ดังกล่าว	37 (24.6)	50 (32.5)	47 (30.5)	15 (9.7)	5 (3.2)	3.62	1.05	มาก
\bar{X} รวม = 3.64						S.D. รวม = 1.06		

4. แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ไม่รู้จักเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลในการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เฉลี่ย 3.68 และ ไม่ทราบวิธีการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับ

มากเช่นกัน เฉลี่ย 3.48 และมีภาพรวมปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยรวม 3.58 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงปัญหาในการใช้สารสนเทศด้านรูปแบบและอุปกรณ์

ปัญหาในการใช้ สารสนเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- ไม่รู้จักเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูล ในการค้นคว้าจาก แหล่งข้อมูลต่างๆ	43 (27.9)	45 (29.2)	45 (29.2)	15 (9.7)	6 (3.9)	3.68	1.10	มาก
- ไม่ทราบวิธีการสืบค้นทาง อินเทอร์เน็ต	38 (24.7)	44 (28.6)	40 (26.0)	18 (11.7)	14 (9.1)	3.48	1.24	มาก

\bar{X} รวม = 3.58 S.D. รวม = 1.17

ด้านการบริการ คือ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ในการบริการด้านสารสนเทศ เฉลี่ย 3.60 และมีภาพรวมปัญหาด้านการบริการ เฉลี่ยรวม 3.6 ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ปัญหาในการใช้สารสนเทศด้านการบริการ

ปัญหาในการใช้ สารสนเทศ	ระดับปัญหา					\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
	5	4	3	2	1			
- เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ใน การบริการด้านสารสนเทศ	43 (27.9)	37 (24.0)	51 (33.1)	15 (9.7)	8 (5.2)	3.60	1.15	มาก

\bar{X} รวม = 3.6 S.D. รวม = 1.15

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย

(Conclusions and Recommendations)

ความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษา ศึกษารูปแบบ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ และความต้องการใช้ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ การวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 154 คน สรุปผลได้ดังนี้

ข้อมูลข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.8 มีอายุ 22 ปี ร้อยละ 78.6 เป็นนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ร้อยละ 17.5 กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่ที่หอพัก บริเวณมหาวิทยาลัย ร้อยละ 74.7

วัตถุประสงค์ความต้องการและการใช้สารนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความต้องการใช้สารนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุดมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการทำรายงาน เฉลี่ย 4.34 และมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อทำรายงานอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.01

รูปแบบ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ และต้องการใช้

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสืออยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.17 ด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติ ประเภทรูปภาพและของจริงในระดับมาก เฉลี่ย 3.80 ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารนิเทศรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์อยู่ในระดับมาก คือ แผ่นซีดีเสียง เฉลี่ย 3.81 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับมาก คือ หนังสือ เฉลี่ย 4.17 ด้านสิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบ สิ่งประดิษฐ์ / วัสดุ 3 มิติ อยู่ในระดับมาก

คือ รูปภาพ เฉลี่ย 3.56 ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ อยู่ในระดับมาก คือ แผ่นซีดีเสียง เฉลี่ย 3.53

ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาการใช้สารนิเทศ ด้านรูปแบบและอุปกรณ์ไฮเทคทัศนวัสดุบางประเภท เช่น วิดีทัศน์ เทปบันทึกเสียง ซีดี - รอม สำหรับใช้ในการสาธิตและเผยแพร่ในการค้นคว้ามีน้อย เฉลี่ย 4.03 ด้านแหล่งสารนิเทศ คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาจำกัดในการเข้าพบเนื่องจากมีภาระงานประจำ เฉลี่ย 3.71 แหล่งสารนิเทศสถาบัน ภายในสถาบันที่ศึกษาอยู่มีสารนิเทศที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย เฉลี่ย 3.70 แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ไม่รู้จักเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลในการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เฉลี่ย 3.68 ด้านการบริการ คือ เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ในการบริการด้านสารนิเทศ เฉลี่ย 3.60

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อเสนอแนะในด้านรูปแบบสารนิเทศ

ควรมีการจัดหาสารนิเทศรูปแบบใหม่ ๆ เช่น หนังสือ วีซีดี วีดีโอ ที่มีความทันสมัย มีความน่าสนใจ และรูปแบบสารนิเทศควรที่จะมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม เพื่อที่จะสามารถให้ผู้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้รูปแบบของสารนิเทศให้ได้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในด้านแหล่งสารนิเทศ

มีแหล่งสืบค้นสารนิเทศน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ควรที่จะเพิ่มแหล่งศึกษาข้อมูลขึ้นอีก และภายในแหล่งสารนิเทศที่เข้าไปค้นหาควรมีการอธิบายวิธีใช้อย่างชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะในด้านการบริการ

การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร และบริการยังช้า ไม่ค่อยให้ความสนใจต่อผู้ใช้บริการเท่าที่ควร และแบ่งหน้าที่ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ยังไม่เป็นสัดส่วน ควรจะมีการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานมากกว่าเดิม เพื่อที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การจัดวางเรียงหนังสือของหอสมุดกลางยังไม่เป็นระเบียบ ไม่เป็นไปตามเลขรหัสของหนังสือ ทำให้เป็นการยากแก่การค้นหา ถึงแม้จะค้นจากคอมพิวเตอร์ ควรมีการจัดหาสารนิเทศแบบใหม่ ๆ เข้ามาในสถาบันบ้าง การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ยังขาดมาก เจ้าหน้าที่ไม่เป็นมิตรกับผู้เข้าไปใช้บริการ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

1. หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศ ควรมีการจัดหาสารนิเทศรูปแบบใหม่ ที่มีความทันสมัย มีความน่าสนใจ และมีประโยชน์แก่นักศึกษา และควรจัดหารูปแบบของสารนิเทศให้มีความหลากหลายน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด เพื่อที่นักศึกษาจะได้นำไปศึกษาค้นคว้าต่อไปและสามารถเลือกใช้รูปแบบของสารนิเทศให้ได้มากที่สุด
2. แหล่งสารนิเทศที่นักศึกษา ใช้เพื่อการค้นคว้า มีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ควรมีการเพิ่มแหล่งสารนิเทศเพื่อใช้ในการค้นคว้าให้มากกว่านี้
3. ควรมีการส่งเสริม ให้นักศึกษาใช้รูปแบบของสารนิเทศแบบต่าง ๆ และแหล่งของสารนิเทศในที่ต่าง ๆ ให้มากที่สุด และคุ้มค่าที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

บรรณานุกรม

- การค้นคว้าและการเขียนรายงาน. 2544.(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จีราภรณ์ หาญนุสรณ์. 2529. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช (เอกสารประกอบชุดวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ).
- ชุติมา สัจจามันท์. 2532. สารนิเทศวิทยาาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เอกสารประกอบชุดวิชาสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น).
- ถนอมพร ตันพิพัฒน์. 2539. "อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา." วารสารครุศาสตร์. 25(1) : 1-11.
- นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. 2536. "บริการสนเทศ:ความหมายและประเภท". วารสารบรรณารักษ
ศาสตร์. 3 (มกราคม 2526) : 1-13.
- นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. 2526. บริการสนเทศ : ความหมายและประเภท. วารสารบรรณารักษ
ศาสตร์. 3 (5) : 26-33.
- นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. 2532. "สารนิเทศศาสตร์: พัฒนาการ ความหมายและขอบเขต." วารสาร
บรรณารักษศาสตร์. 9 (มกราคม 2532) : 1-13.
- นายิกา เมฆจรัสกุล. 2527. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของคณาจารย์ศูนย์
วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. 2527. "การใช้และการหาสารนิเทศของเกษตรกร." วารสาร
บรรณารักษศาสตร์. 8 (กรกฎาคม 2527) : 10-15.
- , 2527. "ความจำเป็นในการศึกษาผู้ใช้". วารสารห้องสมุด. 28 (มกราคม-มีนาคม 2527)
: 92-94.
- พรสวรรค์ อุทารวุฒิมงคล. 2528. "สื่อมวลชนและการพัฒนาประชากร." จันทรเกษม.187 (25) :
43-48.
- แมนมาส ขวลิต. 2527. นโยบายสารนิเทศระบบสารนิเทศแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร :
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (เอกสารโรเนียว)
- รัตนาวดี เถลิงสุขวัฒนา. 2532. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.

สนั่น ปัทมะทิน. "ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของสื่อมวลชนแต่ละอย่าง." สื่อมวลชนปริทัศน์ 14(28) : 90-94.

สุกัญญา ภิญญิตระกุล. 2531. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของครูและอาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.

สุวีรพร เมืองอ่ำ. 2529. ความต้องการสารสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.

สุรีย์ บุญงามมงคล. 2528. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.

"อินเทอร์เน็ต ชีวิต และการศึกษา." Internet Magazine. 7 (22) : 95-98.

อัญชดี อนันตศิริ. 2529. ความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักศึกษาและอาจารย์ประจำ วิทยาลัยการทัพอากาศ. 273.

Auster, Ethel. 1982. "Organization Behavior and Information Seeking : Lessons for Librarians." Special Libraries 91 (July 1982) : 173-182.

Blackie, Edna and Smith, Joan M. 1981. "Student Information Needs and Library User Education." Education Libraries Bulletin 24 (Autum 1981) : 16-23.

Bozimo, Doris. 1983. "Nigerian University Libraries: A Survey of the Expressed Library Needs of Academics as a Basic for cooperative Planning." Journal of Librarianship 15 (April 1983): 123-135.

Conniff, William Patrick. 1983. "Information Patterns and Needs of the New York State Assembly Staff". Ph.D. dissertation, Syracuse University, 1983.

Coover, R.W. 1969. "User Needs and Their Effect on Information Center Administration". Special Libraries 6 (September 1969) :446-456.

Lin Nan, and Garvey, William D. 1972. "Information Need and Uses." In Annual Review of Information Science and Technology, Vol.7 pp.5-37. Edited by Carlos A Caudra & Ann. W. Luks. Washington D.C. : American Society for Information Science, 1972.

Machlup, Fritz. 1983. Interdisciplinary messages. In Fritz Machlup and Una anfield

- (ed), The study of information, New York : Jhon Wiley.
- Mctighe, J.J. 1373. "Management Strategies to deal with Shrinking Resourcres."
Par 39 (January 1373) : 86-90.
- Needham, G. 1981. "Information Use by Teachers in a Junior School."Education
Libraries Bulletin 24 (1981) : 30-43.
- Rzasa, Philip V., and Moriaty, John H. 1970. "The Types and Needs of Academic
Library Users: A Case Study of 6,568 Responses." College and
Research Linbraries 31 (November 1970): 403, 407.
- Voigt, Melvin J. 1979. "Circulation Studies Cannot Reflect Research Use." Journal
of Academic Librarianship 5 (May 1979): 6.
- Wilson, T.D. 1981. "On User Studies and Information Needs." Journal of
Documentation 37 (March 1981): 3-15.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics:AnIntroductory Analysis. Tokyo: Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม
เรื่อง
ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาชั้น ปีที่ 4
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ความต้องการและการใช้สารสนเทศ

ตอนที่ 3 รูปแบบ และแหล่งสารสนเทศที่ใช้และต้องการใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศและข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง คำแนะนำ หรือความคิดที่บันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร เป็นต้น
- สื่อทัศนวัสดุ เช่น วิดิทัศน์สไลด์ เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ เป็นต้น
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม เป็นต้น

การใช้สารสนเทศ หมายถึง การนำสารสนเทศที่ค้นหาหรือได้รับมาแล้วนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ความต้องการสารสนเทศ หมายถึง ความต้องการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศในรูปแบบลักษณะต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล

แหล่งสารสนเทศ (Information Sourcer) หมายถึง แหล่งที่รวบรวมและเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งอาจเป็นตัวบุคคลสถาบัน และสื่อต่างๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนด (โปรดตอบทุกข้อ)

1. เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ชาย
- หญิง

2. อายุ ปี

3. ภาควิชา

- ภาควิชาเทคนิคเกษตร
- ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช
- ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
- ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง
- ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
- ภาควิชาปฐพี
- ภาควิชากำจัดศัตรูพืช
- ภาควิชาพืชสวน

4. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ที่

- บ้านพ่อแม่
- บ้านเช่า
- หอพัก
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ

4.1 ท่านมีปัญหาการใช้สารนิเทศระดับใด (โปรดตอบทุกข้อ)

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ปัญหาด้านรูปแบบและอุปกรณ์					
1.1 โสตทัศนวัสดุบางประเภท เช่น วีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง ซีดี-รอม สำหรับใช้ในการสาริตและเผยแพร่ในการค้นคว้ามีน้อย
1.2 หนังสือและคู่มือที่ใช้ในการค้นคว้ามีน้อย
1.3 ไม่ทราบวิธีการใช้สารนิเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล
2. ปัญหาด้านแหล่งของสารนิเทศ					
2.1 แหล่งสารนิเทศบุคคล					
2.1.1 เพื่อนร่วมงานไม่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้เนื่องจากไม่มีความรู้เพียงพอ
2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์ ที่ให้คำปรึกษา อยู่ไกล ติดต่оไม่สะดวก
2.1.3 ไม่กล้าเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเนื่องจากไม่รู้จักเป็นการส่วนตัว
2.1.4 ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาจำกัดในการเข้าพบเนื่องจากมีภาระงานประจำ
2.1.5 ไม่ทราบว่ามีใครบ้างที่สามารถให้ความรู้ที่ต้องการได้
2.2 แหล่งสารนิเทศสถาบัน					
2.2.1 ภายใตสถาบันที่ศึกษาอยู่มีสารนิเทศที่สามารถใช้ค้นคว้าได้น้อย
2.2.2 สารนิเทศในสถาบันที่ศึกษาอยู่ไม่มีการรวบรวมและการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2.2.3 แหล่งสารนิเทศที่ให้อยู่ไกลจากที่ศึกษา ทำให้ไม่สะดวกในการและไม่มีเวลาไปใช้บริการ
2.2.4 ไม่รู้แหล่งสารนิเทศที่ให้บริการว่ามีที่ใดบ้าง
2.3 แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน					
2.3.1 ไม่ทราบกำหนดการออกอากาศของรายการด้านการศึกษา
2.3.2 ไม่มีเวลาติดตามรายการดังกล่าว
2.4 แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต					
2.4.1 ไม่รู้จักเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลในการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
2.4.2 ไม่ทราบวิธีการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
3. ปัญหาด้านการบริการ					
3.1 เจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ในการบริการด้านสารนิเทศ

4.2 โปรดระบุข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการด้านสารนิเทศ
ในสถาบัน

1. ข้อเสนอแนะในด้านรูปแบบสารนิเทศ

.....

2. ข้อเสนอแนะในด้านแหล่งสารนิเทศ

.....

3. ข้อเสนอแนะในด้านการบริการ

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

